

DEN NORSKE KIRKE

Hamar biskop

De sentralkirkelige råds sekretariat - KR - MRK - SKR
Postboks 799 Sentrum
Rådhusgata 1-3
Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd
0106 OSLO

Dato: 26.08.2016

Vår ref: 16/2480 - 4 KEH (16/26786)

Deres ref:

Høring- Vigselsliturgi og forbønsliturgi for likekjønnede og ulikekjønnede par

Hamar biskop har behandlet høringen om Vigselsliturgi og forbønsliturgi for likekjønnede og ulikekjønnede par.

Hamar biskop ønsker først innledningsvis å peke på noe prinsipielt rundt utarbeiding av liturgisaker i Den norske kirke. Nemd for Gudstjenesteliv (NFG) er nedsatt som en kompetent arbeidsgruppe, og har en rådgivende rolle ovenfor Kirkerådet. I sammendraget til høringsdokumentet opplyses det om at administrasjonen foreslo endringer som ble drøftet i Kirkerådet. Også Kirkerådet gjorde ytterligere endringer. Det vil i liturgisaker være nyttig om NFGs opprinnelige forslag ble lagt med i sin helhet i høringsbrevet, slik at høringsinstansen får et tydeligere bilde på hva som var tenkt fra NFGs side.

Herunder følger svarene på de 11 høringsspørsmålene fra Kirkerådet:

1 Mener dere at liturgiforslaget (Ordning for vigsel og vigselsliturgi og forbønsliturgi for likekjønnet og ulikekjønnede par) svarer godt til Kirkemøtets vedtak (KM 17/16).

Hamar biskop opplever at liturgiene svarer godt til vedtaket i Kirkemøtet. Det er lagt vekt på å ligge tett opptil någjeldende liturgier, og både rubrikkene og liturgiene er i samsvar med dette. Det bør allikevel være rom for endringer, samtidig som forslaget fortsatt vil være en tilsvarende liturgi fra 2003, og vi vil peke på noen av disse punktene i det følgende.

2 Er dere enige i å kalle ordningen «Vigselsordning for likekjønnede og ulikekjønnede par»/ «Vigselsordning for likekjønna og ulikekjønna par»? Gi eventuelt forslag til en annen benevnelse.

Hamar biskop foreslår å kalle ordningen «Vigselsordning av 2017» Presiseringen om hvem denne liturgien gjelder for, må komme inn under alminnelige bestemmelser.

3 Alminnelige bestemmelser (s.1-2)

Jf. spørsmål 2, må det tilføyes i alminnelige bestemmelser et punkt om at denne liturgien gjelder for likekjønnede og ulikekjønnede par. Det bør også skrives at ved vigsel av ulikekjønnede par kan vigselsordning fra 2003 også anvendes.

Flere av endringene er språklige nødvendigheter, da liturgiene fra 2003 forutsetter at vigsel kun gjelder «mann og kvinne». Dette er en naturlig konsekvens for å gjøre liturgiene gjeldende for både likekjønnede og ulikekjønnede, og valgene støttes av Hamar biskop.

I pkt. 3 er det lagt inn en setning om hvem som har avgjørelsesmyndighet om bruken av den nye liturgien. Hamar biskop foreslår at setningen fjernes. Denne setningen vil skape unødvendig oppmerksomhet på avgjørelsesmyndighet ved vigsler, og vil heller stimulere til konflikter enn å forebygge den.

Endringen ved Bryllupsmesse er naturlig, og i henhold til ny gudstjenesteordning i Den norske kirke fra 2011.

4 Den innledende teksten eller til punktene 1, 2 og 3 i forslaget til vigselsliturgi for likekjønnede og ulikekjønnede par.

Under punkt 2, Inngangsord, ønsker Hamar biskop å legge til NFGs forslag om en tredje mulighet, «I Faderens, Sønnens og Den hellige ånds navn: Vår skaper, frigjører og livgiver». Denne ivaretar et kjønnsnøytralt språk, og denne tilføyelsen vil ikke stå i veien for at Kirkemøtets vedtak om at vigselsliturgien skal være tilsvarende liturgi fra 2003. Det er allerede gjort endringer fra någjeldende liturgi i punkt 2, ved at det kun er to valgmuligheter for bibeltekster jf. tre i liturgi fra 2003. Derfor vil en tilleggs mulighet til inngangsord også være mulig. Dette inngangsordet finnes også som alternativ i den nye gudstjenesteordningen, og det anbefales å være i samsvar med denne.

5 De innledende ordene under punkt 4 Skriftlesninger («Gud har skapt oss [...] stå ved hverandres side livet ut»?)

Hamar biskop støtter Kirkerådet i at innledningsdelen til skriftlesninger bør ha et skapelsesmotiv og fellesskapsmotiv. Språklig sett er riktignok ikke forslaget godt, og Hamar biskop anbefaler å fjerne setningen «Når to mennesker velger å leve sammen i ekteskap, stadfester Gud dette fellesskapet med sin velsignelse». Dette skaper mer flyt i teksten, og samtidig beholdes det teologiske poenget med at ekteskapet er Gud-villet. I tillegg anbefales det å bruke NFGs opprinnelige formuleringer, og derfor blir forslaget til de innledende ordene under punkt 4: «Vi er skapt til å leve i fellesskap med Gud og med hverandre. Ekteskapet er Guds gode gave».

6 Forslaget til to obligatoriske skriftlesninger og at disse skal være Sal 36, 6-10 og 1 Joh 4, 7-12? Angi eventuelle andre forslag til lesninger.

Hamar biskop støtter valget av Salme 36 som obligatorisk tekst. Det er allikevel uheldig at Gud-billedligheten forsvinner i dette forslaget. Hvis man ikke får uttrykt dette i en bibeltekst, er det viktig at det kommer frem i en liturgisk term. Det legges derfor inn som forslag at tekstlesningen kan innledes slik: «Gud skapte mennesket i sitt bilde, i sitt bilde skapte han det. Det står skrevet i Salmenes bok...».

Når det gjelder 1 Johannes brev 4, 7-12 oppleves denne for lang. I tillegg er et utdrag fra samme skrift satt opp som alternativ i innledningsdelen av liturgien. Som alternativ foreslås Johannes evangeliet 13: «Dere skal elske hverandre. Som jeg har elsket dere, skal dere elske hverandre». Denne teksten sier noe relasjonelt om kjærligheten mellom Gud og mennesker, og mennesker seg imellom. I tillegg er dette en evangelietekst, og den står allerede som en av de valgfrie tekstene i vigselsliturgien, og det er derfor ikke en helt ny tekst som innføres. Denne teksten uttrykker på en kortfattet, sterk og tydelig måte at kjærligheten mellom mennesker er gitt- og villet av Gud.

7 Punkt 7 Ekteskapsinngåelsen

Høringen legger opp til at det skal bli fast hvem i paret som blir spurt først, og at dette skal være den som står til venstre for liturgen. Hamar biskop ønsker her å vise til det borgerlige vigselssritualet, hvor det står: «*vigsleren sier til kvinnen i det heterofile paret/den yngste personen i det homofile eller lesbiske paret*». Det anbefales å gjøre det på lignende måte i den kirkelige vigsel.

8 Punktene 8-13 (Overrekkelse av ringer, forbønn, musikk/symbolhandlinger, salme, velsignelse, utgang).

Hamar biskop mener det vil være mulig i utarbeidelsen av denne liturgien å rette opp en språklig underlighet i forbønn alternativ B. Denne avsluttes nå med «..gi dem og alle ektefolk å vokse og modnes i kjærlighet». Det er uheldig at en bønn kun inkluderer ektefolk, da det er mennesker med mange ulike livssituasjoner i kirkerommet under en vielse. Her bør det gjøres en enkel endring, med å endre ordet «ektefolk» til «oss alle». Da blir avslutningen slik: «..dem og oss alle å vokse og modnes i kjærlighet».

9 Det er lagt til 4 nye skriftlesninger som en kan velge å lese. Bør noe tas ut og/eller andre skriftlesninger tas inn?

Hamar biskop mener at den andre skapelsesberetningen i 1 Mos 2 er en viktig tekst som tydeliggjør relasjonen mellom mennesker. Slik den allikevel er satt opp nå, er det et noe underlig utdrag. Det foreslås at teksten stopper etter vers 18, og at teksten da blir slik «Da sa Herren Gud: Det er ikke godt for mennesket å være alene. Jeg vil lage en hjelper av samme slag.»

Hamar biskop mener videre at skriftstedet fra Ruths bok bør fjernes i sin helhet, da denne talen er fra svigerdatter til svigermor, og handler om at svigermoren alltid skal være der. Det er fine ord i seg selv, men passer allikevel ikke inn i denne konteksten.

10 Forbønnsliturgi for likekjønnede og ulikekjønnede par.

De fleste av innspillene i dette høringssvaret til vigselsliturgi for likekjønnede og ulikekjønnede par vil også gjelde for forbønnsliturgien for likekjønnede og ulikekjønnede par, og gjentas ikke her. Endringer som kommer i førstnevnte vil naturlig nok føre til endringer i forbønnsliturgien.

11 Andre kommentarer

Med vennlig hilsen

Solveig Fiske
biskop

Kenneth Hansen
teologisk rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Mottakere:

De sentralkirkelige råds sekretariat -
KR - MRK - SKR

Postboks 799
Sentrum

0106

OSLO